

København, den 12. januar 2010

J. nr. 2009-01-0663 MRY/LOV
1. advokatreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har X (herefter kaldet klager) klaget over advokat A (herefter kaldet indklagede).

Sagens tema:

Klagen vedrører indklagedes salær på 145.000 ekskl. moms i forbindelse med en administrativ og retslig behandling af en naboretlig tvist.

Datoen for klagen:

Klagen blev modtaget i sekretariatet den 23. juni 2009.

Sagsfremstilling:

Klager henvendte sig i efteråret 2004 til indklagede med anmodning om bistand i forbindelse med byggeri på klagers naboejendom.

Indklagede indbragte sagen for de administrative myndigheder, hvor indklagede blandt andet korresponderede med naboen, kommunen og statsamtet.

Ved brev af 20. januar 2006 til forsikringsselskabet søgte indklagede om retshjælp til anlæggelse af sag ved domstolene.

I januar 2006 udtog indklagede stævning ved landsretten mod naboen, kommunen og Statsforvaltningen med principal påstand om, at kommunen skulle anerkende, at naboen havde været uberettiget til at opføre en bygningsdel på sin egen ejendom, hvorfor kommunen havde været uberettiget til at meddele dispensation til opførelsen, og at naboen tilpligtedes at nedrive bygnings-

delen, subsidiært at naboen skulle reducere højden. Påstand 2 omhandlede byggeriets højde, og her tilpligtedes kommunen og Statsforvaltningen at anerkende, at dispensation vedrørende byggeriets højde var meddelt med urette og dermed var ugyldig.

Klagers nabo var ligeledes sagsøger i sagen.

Indklagede sendte faktura af 1. februar 2006 på 25.000 kr. ekskl. moms til klager, som betalte dette beløb den 7. februar 2006.

Ved brev af 8. marts 2006 til indklagede meddelte forsikringsselskabet retshjælp til sagen med angivelse af et max på 125.000 kr. og selvrisiko på 10 %. Ved brev af 13. marts 2006 til klager orienterede indklagede om retshjælpsdækning og vedlagde kopi af forsikringsselskabets brev af 8. marts 2006. Af dette brev fremgår bl.a.:

”På det nu foreliggende grundlag kan vi bekræfte retshjælpsdækning til sagen i overensstemmelse med vedlagte betingelser.

Forsikringssummen er 125.000 kr., og selvrisikoen er 10 %, dog mindst 2.500 kr., jf. betingelsernes § 8, stk. 2. På grund af mindsteselvriskobeløbet vil á contobetaling af positive udlæg kun finde sted, når de samlede udlæg overstiger dette beløb.

For god ordens skyld henleder vi allerede nu opmærksomheden specielt på, at salæret beregnes i overensstemmelse med de retningslinier for sagsomkostninger i borgerlige sager, som følges af domstolene.”

Indklagede skriftvekslede sagen, fremlagde bilag, og der blev foretaget syn og skøn. Forberedelsen fortsatte indtil den september 2008, hvor sagen blev berammet til hovedforhandling.

Indklagede sendte den 22. september 2008 acontofaktura på 75.000 kr. ekskl. moms. Forsikringsselskabet anerkendte alene at skulle betale 45.000 kr. aconto, og klager betalte – uanset retshjælpsdækningen - 48.750 kr.

Ved mail af 1. december 2008 til indklagede skrev klagers samlever blandt andet:

”..... Er det muligt at give et overslag på, hvad vi yderligere kan forvente af omkostninger? For – som nævnt – havde vi egentlig regnet med, at forsikringen dækkede indtil videre.”

Sagen blev hovedforhandlet over 3 dage ved landsretten. Ved rettens dom af 25. marts 2009 fik klager ikke medhold, og landsretten pålagde klager og klagers nabo in solidum at betale sagsomkostninger til de tre sagsøgte med henholdsvis 100.000 kr., 80.000 kr. og 80.000 kr.

Af dommens præmisser om omkostningsfastsættelsen fremgår:

”Under hensyn til sagens udfald, karakter og omfang skal [Sagsøger 1] og [Sagsøger 2] in solidum i sagsomkostninger betale 100.000 kr. til [Sagsøgte 1], 80.000 kr. til [Sagsøgte 2] og 80.000 kr. til [Sagsøgte 3] til dækning af de sagsøgtes udgifter til advokatbistand.”

Den 17. april 2009 indbetalte forsikringsselskabet 80.000 kr., og klager betalte 50.000 kr. den 21. april 2009. Indklagede betalte samme dag 130.000 kr. til klagers modparter.

Ved faktura af 23. april 2009 til klager afregnede indklagede 45.000 kr. ekskl. moms for sit arbejde i forbindelse med hovedforhandlingen.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Klager har påstået salæret nedsat og har til støtte herfor gjort gældende,

at klager aldrig blev orienteret om forsikringens selvrisiko og maksimumsdækning. Indklagede oplyste mundtligt, at klagers udgift til sagen ville være det beløb, det kostede, indtil der blev bevilget retshjælp, hvorefter ville forsikringen dække,

at klager indtil efteråret 2008, hvor klager modtog faktura nr. 2, troede, at faktura nr. 1 var det beløb, klager skulle betale for sagens førelse, og resten af udgifterne til sagen ville blive afholdt af forsikringsselskabet,

at klagers samlever skrev mail af 1. december 2008, fordi det kom bag på klager, at klager skulle betale halvdelen af indklagedes (delvise) honorar, idet klager troede, at dette var dækket af forsikringsselskabet,

at medsagsøgernes advokat producerede de detailtunge og omfangsrige dokumenter i sagen, som indklagede herefter havde til gennemsyn,

at klager har betalt de medsagsøgende naboer, så naboerne ikke alene har skullet dække udgiften til det tungere arbejde hos deres advokat,

at klagers samlever udarbejdede flere af de indledende dokumenter i sagen i udkast til indklagede,

at klager ikke indledte en principalsag, og

at sagen aldrig skulle have været anlagt, men såfremt man alligevel ville vove et sagsanlæg, var det alene kommunen, der skulle have været sagsøgt. Derved ville udgifterne til sagsførelsen stort set være dækket af forsikringsselskabet. Indklagede burde have informeret klager om dette.

Indklagede:

Indklagede har påstået salæret godkendt og har til støtte herfor gjort gældende,

at fakturaen af 1. februar 2006 er af en meget beskeden størrelse arbejdets omfang taget i betragtning,

at fakturaen af 22. september 2008 blev afregnet for 30 timers udført arbejde, men det reelle arbejde, der blev udført, var utvivlsomt det dobbelte,

at indklagede ved sagens start mundtligt oplyste klager om, at indklagedes timetakst var 2.500 kr. ekskl. moms, hvilket klager har accepteret. Dette fremgår også af den senere faktura af 22. september 2008,

at klager var fuldt ud bekendt med procesrisikoen,

at indklagede under sine adskillige samtaler med klager og klagers samlever oplyste om, at omfanget af omkostninger ville afhænge af sagens udfald, og dette var de indforstået med,

at sagen var meget principiel for klager,

at indklagede ved sit brev af 13. marts 2006 til klager orienterede klager om bevilget retshjælpsdækning, og klager var fuldt ud bekendt med vilkårene for retshjælp, herunder selvrisiko og maksimumsdækning,

at indklagede begrænsede afregningerne til henholdsvis 15 og 30 timer og 3 dages hovedforhandling a 15.000 kr. inkl. forberedelse, udarbejdelse af påstandsdokument og deltagelse i 3 dages hovedforhandling,

at indklagede i samråd med klager og naboernes advokat vurderede, at der var tale om en principiel sag, hvor et positivt udfald kunne forventes. At landsretten nåede til et andet resultat, kan på ingen måde føre til nedsættelse af honoraret,

at klager var bekendt med standardvilkår i forsikringspolice, hvoraf det fremgår, at forsikringen har en maksimumsdækning, og at klager selv fremsendte vilkårene til indklagede,

at der blev udarbejdet ekstrakt på knap 400 sider, adskillige hundreder sider materialesamling og samling af billeder,

at der blev afholdt syn og skøn i sagen, men for at spare klager for omkostninger, deltog indklagede ikke i skønsforretningen og beregnede sig naturligvis heller ikke honorar herfor,

at netop fordi der for naboen medvirkede en kollega, der ydede en væsentlig bistand, beregnede indklagede sig alene 15.000 kr. pr. dag for hovedforhandlingen, og

at sagen var kompliceret med mange parter involveret.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 19 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Indklagedes faktura af 1. februar 2006 på 25.000 kr. ekskl. moms vedrører afregning for indklagedes arbejde med sagen i forhold til de administrative myndigheder. Dette arbejde dækkes ikke af klagers forsikring.

Efter retsplejelovens § 146, stk. 2, regnes fristen for klager over en advokats vederlag fra den endelige afregning af sagen. Da indklagede fortsatte sit arbejde med sagen efter afslutningen af den administrative behandling af sagen, finder nævnet, at klagen, også for så vidt angår fakturaen af 1. februar 2006, er rettidig.

Under hensyn til sagens karakter, det udførte arbejde og det anvendte tidsforbrug finder nævnet, at dette salær ikke er urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2.

Fakturaerne af 22. september 2008 på 75.000 kr. ekskl. moms og af 23. april 2009 på 45.000 kr. ekskl. moms vedrører honoraret for førelsen af sagen for landsretten. Indklagede har på klagers vegne ansøgt om og opnået retshjælpsdækning til denne del af sagen. Når der er meddelt retshjælpsdækning, har indklagede forpligtet sig til at respektere policebestemmelserne, herunder at salæret skal beregnes i overensstemmelse med de retningslinjer for sagsomkostninger i borgerlige sager, der følges af domstolene.

Nævnet lægger til grund, at klager var bekendt med, at forsikringssummens maksimum var på 125.000 kr., og at der var en selvrisiko på 10 %. Nævnet lægger endvidere til grund, at indklagede havde informeret klager om, at de samlede omkostninger i forbindelse med retssagen ville kunne overstige forsikringssummen, hvis klager tabte sagen.

Det er nævnets opfattelse, at den omstændighed, at klager ved den afsagte dom blev pålagt at betale sagsomkostninger, hvorved forsikringssummen blev overskredet, ikke indebærer, at indklagedes honorar herefter ikke skal fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i forsikringsbetingelserne. Grundlaget for indklagedes fastsættelse af honorar beror således ikke på, om retssagen vindes eller tapes, og om forsikringens maksimum overskrides eller ej. Dette stemmer

med partens forventninger ud fra det meddelte retshjælpstilsagn og med, at en part, der har retshjælpsdækning, antages at være berettiget til forlods at få dækket egne omkostninger af forsikringssummen, selv om denne er pålagt at betale sagsomkostninger til modparten. Indklagedes salær for denne del af sagen skal således bedømmes i forhold til forsikringsbetingelserne og dermed beregnes i forhold til, hvad en domstol ville have fastsat.

Herefter og under hensyn til landsrettens omkostningsafgørelse i forhold til de tre sagsøgte, finder nævnet, at en anvendelse af domstolenes retningslinjer for salærfastsættelse i forhold til indklagede, der repræsenterede en ud af to sagsøgere, ville medføre et samlet honorar på 80.000 kr. ekskl. moms. Nævnet nedsætter derfor indklagedes salær for førelsen af retssagen til 80.000 kr. ekskl. moms.

Nævnet pålægger indklagede at betale det for meget modtagne salær tilbage til klager inden 4 uger. Ud over salæret skal indklagede betale renter af beløbet. Renten er sædvanlig procesrente; det vil sige Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 7 %. Udlånsrenten kan oplyses af pengeinstitutterne. Beløbet skal forrentes fra det tidspunkt, hvor indklagede modtog beløbet som betaling, til det tidspunkt, hvor indklagede betaler beløbet tilbage.

Herefter bestemmes

Indklagedes salær på 25.000 kr. ekskl. moms for bistand før anlæggelse af retssag er ikke urimeligt.

Indklagedes salær for førelsen af retssagen nedsættes til 80.000 kr. ekskl. moms.

På nævnets vegne

Marianne Højgaard Pedersen